

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Кафедра германської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ»

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))

Освітня програма Середня освіта (Німецька та англійська мови)

Суми 2018

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Філологічний аналіз тексту
Викладач	Школяренко Віра Іванівна
Контактний телефон викладача	095- 60-06-471
E-mail викладача	vera.shkolyarenko@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Консультації	четвер, 12.30, ауд. 149

2. Анотація до курсу

Навчальна програма дисципліни «Філологічний аналіз тексту» укладена відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Німецька та англійська мови) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Дисципліна «Філологічний аналіз тексту» зосереджується на вивченні лінгвопоетики з залученням науково-критичних і літературно-методичних досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Протягом курсу вивчається природа художньо-літературного твору як головної одиниці літератури, закономірності літературного процесу, найзагальніші принципи та шляхи дослідження як літературного твору, так і літературного процесу.

Навчальна дисципліна «Філологічний аналіз тексту» має велике значення у справі формування загального гуманітарного світогляду здобувача вищої освіти, формує інтегральні, загальні і фахові компетентності, необхідні майбутньому вчителю для орієнтації в сучасному німецькомовному культурному контексті.

Курс допомагає здобувачам на новому рівні узагальнити, систематизувати свої знання з особливостей розвитку світової естетичної та літературно-критичної думки в історичному вимірі, а також значно розширити їх шляхом систематичного осмислення особливостей його перебігу на сучасному етапі, класифікації притаманних йому художніх явищ.

3. Мета та цілі курсу

Мета дисципліни: вивчення навчальної дисципліни «Філологічний аналіз тексту» полягає в узагальненні, систематизації та поглибленні теоретичних знань про літературний процес, збагаченні новими знаннями про історичний розвиток теоретичної думки, встановленні зв'язків між розвитком літературознавчих шкіл, напрямків та течій в західному та вітчизняному літературознавстві.

Завдання:

- поглибити розуміння закономірностей розвитку літератури як виду мистецтва;
- закріпити та розширити знання про основні літературознавчі школи, філологічні напрямки та підходи до літературного твору;
- осмислити зв'язок між закономірностями розвитку світового літературного процесу та літературознавчими напрямками дослідження;
- ознайомитися з найважливішими працями німецькомовних і світових теоретиків літератури і творче осмислити їхні міркувань та положення з позицій сьогодення.

4. Результати навчання (компетентності)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)), а саме:

Загальні компетентності:

Здатність аналізувати й оцінювати сучасні наукові досягнення в галузі літературознавства, методики викладання літературознавчих дисциплін.

Здатність планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку.

Здатність здійснювати пошук, обробку, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, генерувати нові ідеї для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях.

Здатність орієнтуватися в інформаційних та Internet джерелах, працювати з бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою.

Здатність працювати у професійній та/або науковій групі, дотримуючись етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

Здатність використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасного літературознавства.

Здатність сприймати німецькомовну літературу як невід'ємну частину світової художньої культури та розуміти її як мистецтво слова.

Здатність до духовно-ціннісної орієнтації та формування естетичних потреб особистості на основі вивчення найяскравіших зразків німецькомовної художньої літератури.

Здатність мислити логічно й послідовно, здійснювати аналіз та синтез різних ідей, точок зору, літературознавчих явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності.

Здатність розрізняти художні явища й тенденції сучасного літературного процесу, визначати їх особливості, історичну обумовленість, розглядати їх в контексті історико-літературних і критичних оцінок представників різних шкіл сучасного літературознавства.

5. Організація навчання курсу

5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
практичні		22	
консультації		2	
самостійна робота		54	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	014 Середня освіта	4	В

	(Мова і література (англійська))		

Тематика курсу

Тема 1. Лінгвопоетика в системі наук.

Тема 2. Лінгвопоетичний аналіз тексту.

Тема 3. Типологія лінгвопоетики.

Тема 4. Образність як явище лінгвопоетики.

Тема 5. Архітектоніка як ключова категорія лінгвопоетики.

Тема 6. Лінгвістичні ті екстралінгвістичні засоби створення художнього образу.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.</p> <p>Види контролю: поточний (усне опитування на семінарському занятті); підготовка доповідей та презентацій.</p> <p>Розподіл балів за семестр: аудиторна робота – 50 балів, самостійна робота - 50 балів.</p> <p>Разом 100 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі чотирибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання.</p> <p>Так, 5 балів студент отримує за вичерпну відповідь з теоретичного питання, яке розглядається, за умови її оформлення відповідно до норм усного німецького мовлення.</p> <p>4 бали – за повну відповідь, проте з однією- двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок.</p> <p>3 бали – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, які порушують акт</p>

комунікації, унеможливають розуміння змісту висловленого.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття.
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів контролю.
- Студент має брати активну участь у семінарських заняттях.
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами. зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях.
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю.
- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету.
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

8. Рекомендована література

Основна

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для вузов. – 5-е изд., испр. и доп. – М.: Флинта: Наука, 2002. – 384 с.
2. Бабенко Л. Г., Казарин Ю.В. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Наука, 2004.
3. Брандес М. П. Стилистика текста. Теоретический курс: Учебник. – 3-е

- изд., перераб. и доп. – М: Прогресс-Традиция; ИНФРА-М, 2004. – 416 с.
4. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Просвещение, 1981.
 5. Гончарова Е. А. Интерпретация художественного текста. – М.: Высшая школа, 1983.
 6. Гореликова М. И., Магомедова Д. М. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Высшая школа, 1989.
 7. Долинин К. А. Интерпретация текста. – М.: Просвещение, 1985.
 8. Іваненко С.М., Карпусь А.К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту (для факультетів іноземних мов університетів і педагогічних вищих закладів освіти): Підр. – Київ: КДЛУ, 1998. – 176 с.
 9. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 416 с.
 10. Купина Н. А. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Просвещение, 1980.
 11. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту / В.А. Кухаренко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 261 с.
 12. Кухаренко В. А. Интерпретация текста. – О.: Латстар, 2002.
 13. Лагута (Алешина) О. Н. Стилистика. Культура речи. Теория речевой коммуникации: Учебный словарь терминов. Учебное пособие / Отв. ред. Н. А. Лукьянова. – Новосибирск: Новосибирский государственный университет, 2000. – Часть 2. – 147 с.
 14. Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р.Т., Коваль Ю.І. та ін. – К.: ВЦ "Академія, 1997. – 752 с.
 15. Лотман Ю. М. Анализ художественного текста. – Л.: Просвещение, 1972.
 16. Мазилова А. Ю. Лингвистический анализ художественного текста. – Ярославль: Изд-во ун-та, 1988.
 17. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (Основи лінгвопоетики). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: нова книга, 2005.
 18. Новиков Л. А. Художественный текст и его анализ. – М.: Наука, 1988.
 19. Поповская Л. В. Лингвистический анализ художественного текста в вузе. – Ростов н/Д.: Феникс, 2006.
 20. Ризель Э. Г. Полярные стилевые черты и их языковое воплощение / Э. Г. Ризель // Иностранные языки в школе. 1961, № 3. -С. 45.
 21. Солганик Г. Я. Стилистика текста: Учеб. пособие. – М.: Флинта, Наука, 1997. – 256 с.
 22. Шанский Н. М. Лингвистический анализ художественного текста. – Л.: Высшая школа, 1991.
 23. Burdorf D. Einführung in die Gedichtanalyse. – 2., überarbeitete und aktualisierte Auflage. – Stuttgart, Weimar: Verlag J.B.Metzler, 1997.
 24. Fleischer W. Stilistik der deutschen Sprache. – 2. Aufl. – Frankfurt am Main u.a.: Lang, 1996.
 25. Grabert W., Mulit A. Geschichte der deutschen Literatur. – Bayerischer Schulbuch-Verlag, 1973. – 494 S.

26. Hermes E. Analyse und Interpretation erzählender Prosa / E. – Stuttgart. Düsseldorf Leipzig: Ernst Klett Verlag, 1999. – 125 S.
27. Hoffmann F.G., Rösch H. Grundlagen, Stile, Gestalten der deutschen Literatur. Frankfurt am Main: Hirschgraben Verlag, 1986. - 424 S.
28. Lyaschenko T. Funktionale Stilistik der deutschen Sprache / T. – Львів: видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 110 с.
29. Riesel E. Abriss der deutschen Stilistik. – М.: Verlag für fremdsprachige Literatur, 1954. – 403 S.

Допоміжна

1. Виноградов В. В. О теории художественной речи. – М.: Просвещение, 1971.
2. Винокур Г. О. О языке художественной литературы. – М.: Наука, 1991.
3. Винарская Е. Н. Выразительные средства текста. – М.: Высшая школа, 1989.
4. Голуб И. Б. Стилистика русского языка. – М.: Наука, 2002.
5. Ковалев В. П. Языковые выразительные средства русской художественной прозы. – К.: Вища школа, 1981.
6. Ковтунова И. И. Поэтический синтаксис. – М.: Просвещение, 1986.
7. Одинцов В. В. Стилистика текста. – М.: Просвещение, 1980.
8. Пищальникова В.А. Концептуальный анализ художественного текста. – Барнаул, 1991.
9. Тарасов Л. Ф. Поэтическая речь (типологический аспект). – Х.: Вища школа, 1976.
10. Тростников М. В. Поэтология. – М.: Наука, 1997.
11. Тураева З. Я. Текст: структура и семантика. – М.: Просвещение, 1986.
12. <http://www.uni-due.de/literaturwissenschaft-aktiv/Vorlesungen/hermeneutik/main.html>
13. <http://www.univie.ac.at/die-sprache/>
14. http://www.teachsam.de/deutsch/d_schreibf/schr_schule/txtinterpr/txtinterpr_3_1.htm
15. <http://www.gottwein.de/poetik/lyr01.php>
16. http://duepublico.uni-duisburg-essen.de/servlets/DerivateServlet/Derivate-21635/Tagungsband_GSCLSYMP2009_final.pdf
17. <http://www.nactem.ac.uk/>
18. <http://www.textology.ru/>